

РЕЦЕНЗИЯ

от

доц. д-р Ася Христова Иванова, Нов български университет,
професионално направление 8.4. „Театрално и филмово изкуство“
за придобиване на образователна и научната степен „доктор“
по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство,
с кандидат Христина Атанасова Пипова

Христина Атанасова Пипова завършва бакалавърска степен с народно пеене в класа на Нелка Петкова (2005г.) и магистърска степен с поп и джаз пеене при проф. Румен Цонев (2013г.). в програми на департамент „Музика“ Нов български университет. Впечатление прави стремежът на Христина Пипова да надгражда и разширява полето на образованието си като се включва активно в допълнителни курсове и професионални събития – майсторските класове на Милчо Левиев и Вики Алмазиду (награда със стипендия:, 2009); спектакъл за връчване на наградите „Икар“ под диригентството на проф. Румен Цонев (2008); Международен конкурс за джаз вокали „Короната на Търновград“ с вокален ръководител Вики Алмазиду; Международен фолклорен конкурс „Пауталия 2008“ с тамбура и народно пеене; успешен кастинг за „Трите „К“, обявен от проф. Румен Цонев към НБУ; курс по джаз импровизация при доц. Ангел Заберски; курс по актьорско майсторство на Нина Найденова; участие във „Фолк-джаз формацията“ на проф. Георги Петков в периода 2006 – 2012 г.; уроци по тамбура под ръководството на проф. Георги Петков. и др.

Професионалните изяви на Христина Пипова започват още по време на обучението ѝ в НБУ като участва в редица сценични формати под ръководството на проф. Румен Цонев. През 2012 г. е включена в актьорския състав на „Ритъм & Блус“ 2 в МГТ „Зад Канала“. Спектакълът е представян освен в София и на много други сцени в страната и

чужбина, както и на двата най-значими фестивала за сценични изкуства в България – „Варненско лято” и „Аполония“.

Съвместната работата с проф. Румен Цонев, както и факта, че той дарява личния си архив на Христина Пипова, са предпоставка за задълбочено изследване и анализ от гледна точка преди всичко на изпълнителя.

Предложеният за защита дисертационен труд “ „РИТЪМ & БЛУС“ I И II НА РУМЕН ЦОНЕВ – ТВОРЧЕСКА ПРОЕКЦИЯ НА АВАНГАРДЕН МУЗИКАЛЕН ТЕАТЪР И ПОСТМОДЕРНА ЛЕКСИКА“ на Христина Пипова е с обем от 216 страници, от които 193 страници основен текст структуриран по следния начин: увод, четири глави, заключение и библиография с ползвани 98 източника: 41 на кирилица, 41 на латиница и 16 интернет ресурса (сайтове и видеоматериали). Трудът съдържа и следните две приложения:

Приложение I – авторски бележки и нотни ръкописи.

Приложение II – опис на личния архив на проф. Румен Цонев.

Добре формулираното заглавие на дисертационния труд дава ясна представа за тематичното поле и проблематика, в които се разполага текста.

Изследването на Христина Пипова е посветено на темата за авангардния музикален театър в България и ролята на проф. Румен Цонев в утвърждаването му на сцената на българската култура. Тази тема е значима поради няколко ключови причини:

- Първо, авангардният музикален театър е слабо изследвана област в българското музикознание и театрознание. Българската сцена традиционно е по-консервативна в сравнение с европейските авангардни течения, което прави приносът на Цонев и неговите постановки „Ритъм & Блус“ I и II още по-важен.
- Второ, Пипова разглежда авангардния музикален театър като своеобразен културен мост между българската и европейската сцена, по-конкретно в контекста на постмодернизма. Този аспект добавя научно-приложна стойност на дисертацията, като я позиционира в международен контекст и отваря път за нови интерпретации на българското музикално изкуство в глобална перспектива.

- Трето, фактът, че Христина Пипова е не само изследовател, но и участник в сценичните проекти, придава на труда ѝ особена автентичност и дълбочина на анализа.

Целите и задачите на дисертационния труд са ясно и коректно формулирани. Основната цел на изследването е да представи „авангарден музикален театър“ като форма на изкуство, съчетаваща елементи от музиката и театъра в едно ново естетическо измерение. Задачите на труда са насочени към:

- Анализ на постмодерните характеристики на авангардния музикален театър и тяхното проявление в творбите на Румен Цонев.
- Реконструкция на сценариите и музикалните партитури на спектаклите „Ритъм & Блус“ I и II, като се базират на архивни материали, предоставени лично от Цонев.
- Оценка на значимостта на Цонев като ключова фигура в развитието на този жанр в България.

Тези цели и задачи са съобразени с изискванията за докторска степен и демонстрират високо ниво на научна систематизация.

Дисертационният труд е самостоятелно изследване и не повтаря буквално темата или значителна част от съдържанието на други трудове. Ключовият фактор, който подчертава оригиналността на изследването, е използването на личния архив на проф. Румен Цонев, предоставен на Пипова. Тази уникална база данни дава възможност на авторката да изведе нови интерпретации и да представи автентични материали, които не са достъпни в други източници. Изследването показва задълбочено познаване на материала и разширява хоризонтите на музикалната критика в България.

Христина Пипова демонстрира солидно познаване на изследвания проблем и се опира на богата научна литература. В дисертацията са включени ключови изследвания от областта на постмодернизма, музикалния театър и авангарда, като същевременно са използвани и съвременни източници, свързани с развитието на тези жанрове в Европа. Сред по-значимите теоретични източници, които авторката цитира, са трудовете на проф. Румен Цонев, както и изследванията на видни музиколози като Волфганг Руф и Жан-Ив Босьор.

Използваната литература е разнообразна, включвайки както монографии, така и статии, публикувани в академични издания, както на кирилица, така и на латиница. Това осигурява широкообхватен поглед върху изследвания феномен и засилва академичната стойност на труда.

Цитирането в дисертационния труд е коректно и отговаря на академичните стандарти. Христина Пипова използва представителен брой автори и коректно цитира техните трудове. Също така, авторката прави ясни и добре аргументирани връзки между различните източници и своите собствени интерпретации, като същевременно включва и собствените си музикално-театрални наблюдения и опит.

Дисертацията предлага добре обоснован и разработен теоретичен модел. Основният акцент е поставен върху постмодернизма и неговите проявления в авангардния музикален театър. Авторката анализира спектаклите „Ритъм & Блус“ I и II като постмодерни културни продукти, които нарушават традиционните граници между музиката и театъра. Този подход е уместен и съответства на изследователските цели, като позволява задълбочен анализ на спектаклите на Цонев в контекста на европейската театрална и музикална сцена.

Методологията и методиката на изследването напълно съответстват на поставените цели и задачи. Използваните подходи включват както теоретичен анализ, така и художествено-интерпретативни методи, които позволяват на авторката да навлезе в дълбочината на разглеждания проблем. Особено значима е реконструкцията на сценариите и музикалните партитури, която се базира на личния архив на Румен Цонев и на личния опит на Пипова като участник в тези спектакли.

Материалът, върху който се базират приносите на дисертационния труд, е автентичен и с висока достоверност. Личният архив на проф. Румен Цонев, който Христина Пипова използва, представлява уникален източник на информация, който до този момент не е бил изследван в детайли. Това придава особена научна стойност на изследването и прави приносите на автора още по-забележителни.

Основните приноси на дисертационния труд могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Представяне и анализ на „авангарден музикален театър“ като нов жанр в българското музикално и театрално изкуство.
- Реконструкция на сценариите и сценичните реализации на спектаклите „Ритъм & Блус“ I и II.
- Изследване на постмодерните елементи в творчеството на Румен Цонев и тяхното значение за българската културна сцена.
- Въвеждане на нова теоретична рамка за анализа на музикално-сценичните изкуства в България.

Христина Пипова има значителен личен принос в събирането и анализа на емпиричния материал. Нейното участие в спектаклите „Ритъм & Блус“ I и II ѝ дава възможност да направи автентичен и задълбочен анализ на сценичните реализации и да предложи нови интерпретации на тези постановки.

Пипова има публикации по темата на дисертацията в академични издания, които отразяват основните приноси на изследването. Публикациите допринасят за популяризирането на изследването и осигуряват по-широк достъп до нейните резултати в академичната общност.

Към момента няма данни за широко цитиране на изследването, но дисертационният труд има потенциал да бъде значително цитиран в бъдеще, поради своята новаторска тема и принос към българската музикална и театрална наука.

Направеното проучване, анализ и описанията в голяма степен изпълняват поставените в дисертационния труд задачи и определено може да се каже, че формулираната в дисертацията цел е успешно изпълнена. Постигнатите приноси и резултати са точно представени в автореферата на докторантката, който е изготвен съгласно всички изисквания и отразява много добре съдържанието на основния текст.

Авторефератът е в обем от 28 страници, които включват справка за приносите и предходни публикации на докторантката.

Въз основа на представеното изследване можем да заключим, че авторката притежава задълбочени теоретични познания и добри изследователски умения. Нейната работа показва отдаденост към темата и умение да анализира сложни и многопластови явления в музиката и театъра.

Изследването на Христина Пипова е задълбочено и добре структурирано. Препоръчително би било в бъдеще да се разшири анализът на авангардния музикален театър в международен контекст, за да се види как българските творби се вписват в глобалната културна сцена. Също така, допълнителни емпирични данни от други спектакли на Цонев биха могли да допринесат за по-пълна картина на неговото творчество.

В заключение, дисертационният труд на Христина Пипова е научно значимо изследване, което представя оригинален и важен принос към музикознанието и театралното изкуство в България. Трудът е задълбочен, обоснован и демонстрира самостоятелност и новаторски подход.

Въз основа на изложеното до тук и цялостната ми положителна оценка, категорично мога да заявя, че предложеният от Христина Пипова дисертационен труд „РИТЪМ & БЛУС“ I И II НА РУМЕН ЦОНЕВ – ТВОРЧЕСКА ПРОЕКЦИЯ НА АВАНГАРДЕН МУЗИКАЛЕН ТЕАТЪР И ПОСТМОДЕРНА ЛЕКСИКА“ отговаря на всички изисквания за придобиването на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 8.3. „Музикознание и музикално изкуство“. Като член на научното жури убедено гласувам „ЗА“ присъждането ѝ на Христина Пипова.

Гласувам „ДА“!

Дата: 27.09.2024г.

Изготвил:

Гр.София

доц. д-р Ася Иванова